

1 Što znači „ovrha“ u građanskim i trgovačkim stvarima?

Izvršenje je faza parničnog postupka u kojoj sudski izvršitelji izvršavaju odluku koju su donijeli sudovi, druge institucije ili službenici u slučaju da dužnik (tuženik) dobrovoljno ne postupi u skladu s tom odlukom u roku koji je određen u zakonodavstvu ili koji je odredio sud.

Vidjeti odjeljak „Pravna struka: Latvija” za mjere izvršenja koje sudski izvršitelj ima pravo primijeniti.

2 Koja su tijela nadležna za ovrhu?

Sudski izvršitelji izvršavaju odluke sudova i drugih institucija te obavljaju ostale djelatnosti navedene u zakonodavstvu.

3 Kada se može izdati ovršna isprava ili odluka?

Sudske odluke izvršive su nakon što stupe na snagu, osim ako je u zakonodavstvu ili presudama predviđeno njihovo trenutno izvršenje. Sudski izvršitelji imaju pravo pokrenuti postupak izvršenja na temelju izvršive isprave.

U okviru postupka za izvršenje presude mogu se izvršiti sljedeće odluke sudova, sudaca i drugih institucija:

presude te odluke suda i sudaca u građanskim predmetima i upravnim predmetima

odluke suda i odluke ili nalozi državnih odvjetnika u kaznenim predmetima koji se odnose na povrat imovine

odluke suda ili sudaca u predmetima upravnih povreda koji se odnose na povrat imovine

odluke suda o odobrenju nagodbe

odluke stalnih arbitražnih sudova

odluke stranih sudova ili nadležnih tijela i stranih arbitražnih sudova u slučajevima predviđenima zakonodavstvom

odluke suda o uvođenju postupovnih sankcija – novčanih kazni

odluke povjerenstva za rješavanje radnih sporova

odluke nacionalnih regulatornih tijela za javne usluge (dalje u tekstu „regulator”) o sporovima ili nagodbama.

Osim ako je zakonodavstvom propisano drukčije, postupcima za izvršenje presuda podliježu i sljedeći akti:

odluke institucija i službenika u predmetima upravnih povreda i povreda zakona ako je to navedeno u zakonodavstvu

upravni akti koji se odnose na plaćanja, a izdali su ih tijela i službenici koje je ovlastila država

odluke pripadnika pravne struke (javni bilježnici, odvjetnici, sudski izvršitelji) o profesionalnoj naknadi, naknadi za pruženu pravnu pomoć i naknadi troškova povezanih s pruženim uslugama te biljezima

akti koje je donijelo Vijeće, Komisija ili Europska središnja banka na temelju članka 299. Ugovora o funkcioniranju Europske unije

javnobilježničke isprave sastavljene u skladu s postupkom utvrđenim u odjeljku D1 Zakona o javnim bilježnicima.

Izvršive su isprave sljedeće:

nalog za izvršenje izdan u građanskim ili upravnim predmetima na temelju presude ili odluke suda ili suca, ili u kaznenim predmetima na temelju presude o odobrenju nagodbe, odluka stalnog arbitražnog suda, odluka povjerenstva za rješavanje radnih sporova, odluka regulatora o sporovima ili rješenju sporova,

odluka stranog suda ili stranog arbitražnog suda i akti koje je donijelo Vijeće, Komisija ili Europska središnja banka na temelju članka 299. Ugovora o funkcioniranju Europske unije

odluke institucija i službenika u predmetima upravnih povreda i povreda zakona

odluke suda ili suca u predmetu upravne povrede

izvadak iz odluke ili naloga državnog odvjetnika u kaznenim predmetima koji se odnose na povrat imovine

nalog za izvršenje izdan na temelju upravnog akta (članak 539. stavak 2. točka 2. Zakona o parničnom postupku)

odluke suca o neosporenom izvršenju obveza, izvršenju obveza u okviru postupaka privremene zaštite ili dobrovoljnoj prodaji nekretnina u okviru sudske dražbe

odluke suda o odobrenju postupovnih sankcija – novčanih kazni

račun koji je izdao javni bilježnik, odvjetnik ili sudski izvršitelj

europski nalog za izvršenje koji je izdao strani sud ili koji je izdalo nadležno tijelo na temelju Uredbe (EZ) br. 805/2004 Europskog parlamenta i Vijeća

potvrda koju je izdao strani sud ili koji je izdalo nadležno tijelo na temelju članka 41. stavka 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 2201/2003

potvrda koju je izdao strani sud ili koji je izdalo nadležno tijelo na temelju članka 42. stavka 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 2201/2003

potvrda koju je izdao sud, uključujući strani sud, na temelju članka 20. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 861/2007 Europskog parlamenta i Vijeća

platni nalog koji je izdao sud, uključujući strani sud, na temelju članka 18. Uredbe (EZ) br. 1896/2006 Europskog parlamenta i Vijeća

odluke suda o odobrenju osiguranog vjerovnika da proda založenu imovinu dužnika u postupku pravne zaštite (članak 37. stavak 2. Zakona o nesolventnosti)

izvadak iz odluke koju je izdao strani sud ili koji je izdalo nadležno tijelo na temelju članka 20. stavka 1. točke (b) Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009

izvadak iz vjerodostojne isprave koju je izdalo strano nadležno tijelo na temelju članka 48. Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009

jedinstvena isprava kojom se omogućuje izvršenje naplate potraživanja u državi članici kojoj je upućen zahtjev u skladu s predloškom utvrđenim u Prilogu II.

Provedbenoj uredbi Vijeća (EU) br. 1189/2011 od 18. studenoga 2011.

javnobilježničke izvršne isprave sastavljene u skladu s postupkom utvrđenim u odjeljku D1 Zakona o javnim bilježnicima

potvrda koju je izdao strani sud ili koji je izdalo nadležno tijelo na temelju članka 53. ili članka 60. Uredbe (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća

od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima

izvadak iz odluke nadležnog tijela države članice Europske unije ili države Europskog gospodarskog prostora o uvođenju upravne novčane kazne koja je povezana s povredama koje su poslodavci počinili pri upućivanju radnika, a zaprimljena je u Informativnom sustavu unutarnjeg tržišta (IMI)

dio A Europskog naloga za blokadu računa koji je izdao sud, uključujući strani sud, na temelju članka 19. stavka 1. točke (a) Uredbe (EU) br. 655/2014

Europskog parlamenta i Vijeća.

Europskog parlamenta i Vijeća.

Europskog parlamenta i Vijeća.

Europskog parlamenta i Vijeća.

3.1 Postupak

Sudske i izvansudske odluke izvršive su nakon što stupe na snagu, osim ako je u zakonodavstvu ili presudama predviđeno njihovo trenutačno izvršenje. Ako je u pogledu izvršenja presude utvrđen rok za dobrovoljno izvršenje, a presuda nije izvršena, sud nakon isteka tog roka sastavlja nalog za izvršenje. Sudski izvršitelji imaju pravo pokrenuti postupak izvršenja na temelju izvršive isprave.

Sud koji odlučuje o predmetu službeniku za izvršenje na zahtjev izdaje nalog za izvršenje. Za svaku presudu mora se izdati jedan nalog za izvršenje. Ako presudu treba izvršiti na različitim mjestima, ona se trenutačno izvršava u svakom svojem dijelu ili, ako je presuda donesena u korist nekoliko tužitelja ili protiv nekoliko tuženika, sud mora na zahtjev službenika za izvršenje izdati nekoliko naloga za izvršenje. Kada se izdaje nekoliko naloga za izvršenje, u svakom se nalogu mora navesti točno mjesto izvršenja ili dio presude koja se treba izvršiti u skladu s nalogom za izvršenje, a kad je riječ o solidarnim obvezama, mora se navesti tuženik protiv kojeg treba provesti izvršenje u skladu s nalogom za izvršenje.

Kako bi se pokrenuo postupak izvršenja presude, nalog za izvršenje izdan službeniku za izvršenje ili njegovu ovlaštenom zastupniku mora se zajedno sa zahtjevom podnijeti sudskom izvršitelju.

3.2 Glavni uvjeti

Zakonom o sudskim izvršiteljima i Uredbom br. 202 („Uredba o vođenju evidencije zaprisegnutih sudskih izvršitelja“) koju je donijelo Vijeće ministara 14. ožujka 2006. uređena su opća pitanja povezana s djelatnošću i vođenjem evidencije zaprisegnutih sudskih izvršitelja.

4 Predmet i priroda mjera ovrhe

Primjena mjera izvršenja utvrđenih u Zakonu o parničnom postupku u postupku izvršenja odluka suda i odluka drugih institucija usmjerena je na ograničavanje dužnikovih prava kako bi se ponovno uspostavila ravnoteža između prava osobe čija su zakonom zaštićena građanska prava ili interesi povrijeđeni i dužnikove obveze da postupi u skladu s odlukom suda (ili druge institucije).

4.1 Koje vrste imovine mogu biti predmet ovrhe?

Sudski izvršitelji imaju pravo poduzeti mjere izvršenja u odnosu na dužnikovu pokretnu imovinu, uključujući svu imovinu deponiranu kod drugih osoba, i nematerijalnu imovinu, novčane iznose koje druge osobe duguju dužniku (naknada za rad, istovrijedna plaćanja, dužnikov drugi dohodak, ulaganja u kreditnim institucijama) te nepokretnu imovinu.

Određena imovina navedena u zakonodavstvu i predmeti koji u potpunosti ili djelomično pripadaju dužniku ne podliježu mjeri izvršenja na temelju naloga za izvršenje (na primjer pokućstvo i oprema u kućanstvu, odjeća, hrana, knjige, instrumenti i alati koji su dužniku potrebni za svakodnevni rad kojim ostvaruje sredstva za život itd.).

Slijedeći predmeti koji u potpunosti ili djelomično pripadaju dužniku ne podliježu mjeri izvršenja na temelju naloga za izvršenje: pokućstvo i oprema za kućanstvo, odjeća koja je potrebna dužniku, članovima njegove obitelji i njegovim uzdržanim osobama:

svakodnevna odjeća, obuća i donje rublje

posteljina, odjeća za spavanje i ručnici

kuhinski pribor i posuđe potrebni za svakodnevnu upotrebu

pokućstvo – jedan krevet i stolac po osobi, te jedan stol i jedan ormar po obitelji

sav pribor za djecu

hrana u domu u količini potrebnoj za prehranu dužnika i članova njegove obitelji u razdoblju od tri mjeseca

novac u iznosu minimalne mjesečne plaće za dužnika, svakog člana njegove obitelji i dužnikovih uzdržanih osoba; međutim, kad je riječ o povratu naknade za uzdržavanje maloljetne djece ili u korist Jamstvenog fonda za upravljanje naknadama za uzdržavanje, novac u iznosu od 50 % minimalne mjesečne plaće za dužnika, svakog člana njegove obitelji i dužnikove uzdržavane osobe

jedna krava ili koza i jedna svinja po obitelji te hrana za životinje u količini koja je potrebna do prikupljanja nove hrane za životinje ili do trenutka kada se stoka izvede na ispašu

gorivo potrebno za pripremu hrane za obitelj te za grijanje životnog prostora tijekom sezone grijanja

knjige, instrumenti i alati koji su dužniku potrebni u svakodnevnom radu kojim ostvaruje sredstva za život

poljoprivredna dobra, odnosno poljoprivredni alati, strojevi, stoka i sjeme potrebni za poljoprivredno gospodarstvo, zajedno s količinom hrane za životinje koja je potrebna za život stoke na predmetnom poljoprivrednom gospodarstvu do nove žetve. Uputama Ministarstva poljoprivrede utvrđeni su poljoprivredni alati te broj grla i količina hrane za životinje koji se smatraju potrebnima

pokretna imovina koja se u skladu s Građanskim zakonikom priznaje kao dodatna imovina uz pokretnu imovinu – odvojeno od te pokretne imovine vjerski objekti i predmeti potrebni za obrede.

Slično tomu, mjera izvršenja ne može se poduzeti u pogledu:

otpremnine, posmrtno pripomoći, jednokratnog iznosa isplaćenog preživjelom bračnom drugu, državnih socijalnih naknada, državne potpore djetetu koje boluje od celijakije, obiteljske mirovine i obiteljskog doplatka

naknada za trošenje alata koji pripadaju zaposleniku i drugih naknada u skladu sa zakonima i propisima kojima se uređuju zakoniti radni odnosi iznosa koje treba platiti zaposleniku povezanih sa službenim putovanjem, premještanjem i upućivanjem na rad u drugo naseljeno područje

naknada za socijalnu pomoć

naknada za uzdržavanje djeteta u iznosu minimalne naknade za uzdržavanje djeteta koji je propisalo Vijeće ministara koju na temelju presude ili odluke

Jamstvenog fonda za upravljanje naknadama za uzdržavanje mora plaćati jedan od roditelja te naknada za uzdržavanje djeteta koju treba isplatiti Jamstveni fond za upravljanje naknadama za uzdržavanje.

4.2 Koje su posljedice mjera ovrhe?

Kad se poduzme mjera izvršenja protiv dužnikove pokretne imovine, nepokretne imovine ili dohotka, dužnik više nema pravo slobodno raspolagati njima.

Ako se ne postupi u skladu za zahtjevima ili nalozima sudskog izvršitelja, sudski izvršitelj sastavlja ispravu i podnosi je sudu da odluči o odgovornosti. Sud može strankama koje su krive za nepoštovanje izreći novčanu kaznu – do 360 eura kad je riječ o fizičkoj osobi ili do 750 eura ako je riječ o službeniku. Protiv odluke suda može se podnijeti dodatna pritužba.

U određenim kategorijama predmeta za nepoštovanje zahtjeva sudskog izvršitelja mogu se utvrditi posebne sankcije.

Ako sudski izvršitelj naiđe na otpor pri poduzimanju mjere izvršenja, može u pomoć pozvati policiju.

Ako se dužnik ne pojavi pred sudskim izvršiteljem nakon poziva ili odbije dati objašnjenje ili zakonom propisane informacije, sudski izvršitelj ima pravo uputiti predmet sudu da odluči o odgovornosti te osobe. Sud može donijeti odluku kojom se dužniku nalaže da se pojavi te izreći novčanu kaznu – do 80 eura kad je riječ o fizičkoj osobi ili do 360 eura ako je riječ o službeniku. Protiv odluke suda može se podnijeti dodatna pritužba.

Ako se utvrdi da je dužnik namjerno pružio pogrešne informacije, sudski izvršitelj mora poslati prijavu državnom odvjetniku.

4.3 Koliko dugo vrijede takve mjere?

Izvršna isprava može se podnijeti za izvršenje u roku od deset godina od stupanja na snagu presude ili odluke suca, osim ako su u regulatornim aktima propisani drugi rokovi. Ako je presudom utvrđeno plaćanje u obrocima, izvršna isprava na snazi je tijekom cijelog razdoblja dospjeća plaćanja, a rok od deset godina počinje od zadnjeg datuma svakog plaćanja.

5 Postoji li mogućnost žalbe protiv odluke o odobrenju takve mjere?

Postupak izvršenja pokreće se na temelju valjanog naloga za izvršenje koji je izdao sud ili druga institucija. Osoba kojoj je odlukom suda ili druge institucije uvedena obveza može podnijeti žalbu protiv te odluke (osporiti je) u skladu s općim postupkom utvrđenim u regulatornim aktima za podnošenje žalbe protiv odluka (osporavanje odluka) sudova i drugih institucija.

Na zahtjev stranke u postupku i s obzirom na imovinsko stanje ili druge okolnosti uključenih stranaka, sud nadležan za odlučivanje u određenom predmetu ima pravo donijeti odluku o odgodu izvršenja presude, izvršenju u obrocima ili izmjeni oblika ili postupka izvršenja presude. Dodatna pritužba na odluku suda o odgodu izvršenja presude, izvršenju presude u obrocima ili izmjeni oblika ili postupka njezina izvršenja može se podnijeti višem sudu u roku od deset dana. Ako okolnosti ometaju ili sprječavaju izvršenje presude, sudski izvršitelj isto tako ima pravo sudu nadležnom za odlučivanje podnijeti prijedlog za odgodu izvršenja presude, izvršenje presude u obrocima ili izmjenju oblika ili postupka njezina izvršenja.

Sudski izvršitelj može odgoditi izvršenje na temelju zahtjeva službenika za izvršenje ili odluke suda ili suca o odgodu mjere izvršenja ili obustavi prodaje imovine odnosno odluke suda o odgodu izvršenja ili izvršenju presude u obrocima.

6 Postoje li ograničenja ovrhe, posebno povezana sa zaštitom ovršenika ili rokovima?

Vjerovnik ili **dužnik** može na temelju obrazložene pritužbe podnijeti žalbu protiv mjera koje sudski izvršitelj provodi u okviru izvršenja presude ili ako sudski izvršitelj odbije provesti te mjere, osim ako je riječ o nevaljanoj dražbi, sudu okruga (grada) u skladu s mjestom za koje je sudski izvršitelj službeno imenovan u roku od deset dana od dana kada su poduzete mjere protiv kojih se podnosi žalba ili dana kad je podnositelj pritužbe, koji nije obaviješten o vremenu i mjestu provedbe mjera, doznao za te mjere.

Pritužba se mora razmotriti na sudskom ročištu u roku od 15 dana. Dužnika i vjerovnika te sudskog izvršitelja mora se obavijestiti o tom sudskom ročištu.

Nepojavljivanje tih osoba ne smije biti prepreka za ispitivanje predmetnog pitanja.

Sudac na temelju obrazloženog zahtjeva osobe koja je podnijela pritužbu može donijeti odluku o prekidu aktivnosti izvršenja, zabrani prijenosa novca sudskom izvršitelju, dužniku ili vjerovniku ili obustavi prodaje imovine. Odluka se mora provesti odmah nakon donošenja.

Protiv odluke suda može se podnijeti dodatna pritužba.

Poveznice

<http://www.tm.gov.lv/> – internetska stranica Ministarstva pravosuđa

<http://www.lzti.lv/> – Vijeće latvijskih zaprisegnutih sudskih izvršitelja

<http://www.tiesas.lv/> – portal latvijskih sudova

Posljednji put ažurirano: 05/06/2019

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.